

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови

Курсова робота
Експресивно-оцінна лексика в англійськомовних і українськомовних
рецензіях на книгу і кіно: зіставний аспект

Вовченко Вікторії Валеріївни
Студентки групи Па11-21
факультету германської філології і перекладу
денної форми здобуття освіти
Спеціальності 035 Філологія

Науковий керівник
доктор філологічних наук,
професор Ізотова Н. П.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
The Department of English Philology and Philosophy of Language

Course Paper

**Expressive and evaluative vocabulary in English and Ukrainian book and
movie reviews: A comparative aspect**

Victoria Vovchenko

Group Pa 11-21

The Faculty of Germanic Philology and Translation

Full-Time Study /

Study by Correspondence

Speciality 035 Philology

Research Adviser

Prof. Natalya Izotova

Doctor of Sciences (Philology)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ВИВЧЕННЯ ЕКСПРЕСИВНО-ОЦІННОЇ ЛЕКСИКИ В РЕЦЕНЗІЯХ НА КНИГУ І КІНО	7
1.1. Поняття експресивно-оцінної лексики в сучасній стилістиці.....	7
1.2. Рецензія як жанр і тип тексту	9
1.3. Класифікація експресивно-оцінної лексики за різними критеріями	12
РОЗДІЛ 2. ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ ЕКСПРЕСИВНО-ОЦІННОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ І УКРАЇНСЬКОМОВНИХ РЕЦЕНЗІЯХ НА КНИГУ І КІНО	16
2.1. Спільні та відмінні риси вживання експресивно-оцінної лексики в рецензіях англійською та українською мовах	16
2.2. Семантика і функціонування експресивно-оцінної лексики в англійськомовних і українськомовних рецензіях на книгу в англійській та українській мовах.....	20
2.3. Семантика і функціонування експресивно-оцінної лексики в англійськомовних і українськомовних рецензіях на кіно	22
ВИСНОВКИ	26
RÉSUMÉ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	30
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	34

ВСТУП

У сучасному світі медіа і культурної індустрії рецензії стали невіддільною частиною сприйняття та оцінки літературних творів і фільмів (Армон, 2014; Джонсон, 2002; Судакова, Наумова, 2017; Шевченко, 2018). Вони відображають не лише технічні аспекти твору, але і відбивають емоційну, інтелектуальну та естетичну реакцію критика на нього. Особливо це стосується виразно-оцінної лексики, яка використовується для передачі суб'єктивної оцінки та вражень від книжок та фільмів.

Ця курсова робота присвячена зіставному аналізу експресивно-оцінної лексики в англійськомовних і українськомовних рецензіях на книги та кінофільми. Вона спрямована на вивчення відмінностей та схожостей у використанні емоційно забарвленої лексики обох мовних середовищ, що стає джерелом пізнання культурних особливостей і національних відмінностей.

Актуальність курсової роботи полягає в необхідності вивчення стилістичних функцій, зокрема й у зіставному ключі, експресивно-оцінної лексики в англійськомовних та українськомовних рецензіях на книги та кінофільми. Це допомагає краще зрозуміти відмінності у культурних сприйняттях та оцінках творів мистецтва, а також розкрити вплив культурних контекстів на мовні засоби вираження вражень та емоцій.

Метою дослідження є виявлення специфіки семантики і функціонування експресивно-оцінної лексики в англійськомовних та українськомовних рецензіях на книгу і кінофільм з врахуванням впливу культурно-історичних і соціокультурних чинників.

Завдання дослідження:

1. Обґрунтувати теоретичні аспекти експресивно-оцінної лексики, а також визначити основні поняття та підходи до аналізу рецензій на книги та фільми в англійській та українській мовах.

2. Встановити взаємозв'язок між українськомовними та англійськомовними рецензіями на книгу та кіно, провести їх порівняльний аналіз.

3. Визначити семантику і функціонування експресивно-оцінної лексики в англійськомовних і українськомовних рецензіях на книгу та кіно.

Дослідження базується на порівняльному аналізі текстів рецензій, зібраних з різних джерел, таких як літературні журнали, інтернет-ресурси, блоги та інші друковані та онлайн-видання. Використання методів текстового аналізу дозволить виявити основні тенденції та особливості у вживанні експресивно-оцінної лексики в обох мовних середовищах.

Об'єктом дослідження є експресивно-оцінна лексика, вжита в англійськомовних і українськомовних рецензіях на книги та фільми.

Предметом курсової роботи є зіставний аспект використання експресивно-оцінної лексики в англійськомовних і українськомовних рецензіях на книги та фільми.

Методи дослідження:

- Лінгвостилістичний аналіз, який передбачає детальний аналіз експресивно-оцінної лексики з погляду її семантики, синтаксису та контекстуального вживання в рецензіях обох мов.
- Контекстуально-інтерпретативний аналіз, метою якого є вивчення вживання експресивно-оцінної лексики в конкретних контекстах рецензій для розуміння їхньої ролі в передачі вражень та оцінок про книги та фільми.
- Зіставний аналіз з врахуванням лінгвокультурної специфіки досліджуваних текстів мав на меті порівняння експресивно-оцінної лексики та емоційних відтінків у рецензіях між англійською та українською мовами з урахуванням культурних особливостей.

Матеріалом розвідки слугували англійськомовні та українськомовні рецензії на книги та фільми.

Практичне значення курсової роботи полягає в розкритті відмінностей та схожостей у використанні експресивно-оцінної лексики в рецензіях на книги та фільми в англійськомовному та українськомовному середовищах. Це допомагає краще розуміти культурні різниці двох націй, вплив культурного контексту на мовленнєві засоби та сприяє розвитку міжкультурного розуміння. Також результати дослідження можуть бути корисними для медійних діячів, перекладачів та інших фахівців у сфері культурної комунікації.

Курсова робота складається зі вступу, з двох розділів, висновків, списків використаних джерел та ілюстративного матеріалу.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДРУНТЯ ВИВЧЕННЯ ЕКСПРЕСИВНО-ОЦІННОЇ ЛЕКСИКИ В РЕЦЕНЗІЯХ НА КНИГУ І КІНО

1.1. Поняття експресивно-оцінної лексики в сучасній стилістиці

Експресивну лексику, як особливе явище української літературної мови, досліджували з різних поглядів, зокрема соціолінгвістичного (В. М. Русанівський, В. А. Чабаненко, О. Г. Тодор та іншими), лексикологічного (М. А. Жовтобрюха, Л. П. Жаркова та інших), та стилістичного (В. А. Чабаненко, Л. О. Ставицька та іншими).

У науковій літературі експресивність розглядається у різних контекстах і аналізується як стилістичне явище, функціональне (мовленнєве), а також прагматичне, синтаксичне або семантичне (Крістал, 2007).

Хоча поняття «експресивність» та «емоційність» у стилістиці постійно є предметом наукових дебатів, вони не мають чіткого визначення. У «Лінгвістичному енциклопедичному словнику» наводиться така інтерпретація: «Експресивність (від лат. *expression* – вираження) – це сукупність семантико-стилістичних ознак мовної одиниці, які дають змогу використовувати її у комунікативному процесі як засіб суб'єктивного вираження власного ставлення мовця до змісту чи адресата мовлення» (Єфімов, 2004).

Проте особисте ставлення чи сприйняття пов'язані з емоційно-чуттєвою сферою, тому експресивність мовних одиниць неминуче виникає, коли вони насичені емоційністю (Ковальчук, Костюк, Коцюк, 2016). Д. Ганич та І. Олійник пов'язують експресивність з образністю та емоційністю (Ганич, 1985: 74) За словами В. Чабаненка, «експресія» - це не просто властивість мовлення мати емоційність, образність, характер, але те, що виникає саме завдяки цим факторам; експресія – це не тільки виразність, але і підсилення виразності, збільшення сили вислову, надання йому особливої психологічно мотивованої

виразності; експресія пов'язана не лише з емоційним та образним аспектами, а також з іншими аспектами вислову - вольовим, естетичним, соціально-оцінним, нормативним, формально-структурним, семантичним, ситуативним і т. д. (Чабаненко, 2002: 6-7).

Експресивно-оцінна лексика – це група слів, яка несе в собі не лише інформацію, а й виражає авторські емоції, ставлення, оцінку або намір. Вона додає тексту виразності, різноманітності та емоційного забарвлення (Кіщенко, 2020).

До основних функцій експресивно-оцінної лексики відносять такі:

1. **Привернення уваги читача** виразні слова привертають увагу, роблять текст цікавішим та запам'ятовується.
2. **Вираження авторського стилю:** використання експресивно-оцінних слів допомагає письменникам виразно виражати свої думки та почуття.
3. **Створення емоційного фону:** ця лексика додає тексту емоційного забарвлення, робить його живим та динамічним.
4. **Підсилення враження:** експресивно-оцінні слова можуть підкреслити важливі моменти, зробити їх більш запам'ятовуваними.

Українська проза, особливо сучасна, активно використовує експресивно-оцінну лексику для створення невід'ємних та емоційно насичених текстів. Від вульгаризмів до діалектизмів – ці слова допомагають письменникам виразно спілкуватися з читачами та передати свої ідеї.

Мовленнєва експресія є складною лінгвостилістичною категорією, що базується на внутрішньомовних, психічних та соціальних факторах і проявляється як підвищення виразності повідомленого, а також збільшення сили вислову. Експресивність висловлення, перш за все, полягає в тому, що мовна одиниця підсилює логічний та емоційний зміст висловленого і виступає як засіб суб'єктивізації мови з боку автора повідомлення (Чабаненко, 2002).

Конотація, походить від латинських слів «con», що означає «разом», та «note», що перекладається як «означати». Це додаткові емоційні та оцінні

відтінки, які супроводжують основне, денотативне значення слів або граматичних форм (Круз, 2004).

У лексикології відсутня єдина система класифікації стилістично забарвленої лексики, проте заведено вважати, що така лексика може розділятися на два основні типи: емоційно-експресивну та функціонально-стилістично забарвлену, яка співвідноситься з різними стилістичними варіантами мови (Селіванова, 2012).

Емоційно-експресивні конотації пов'язані з вираженням особистого ставлення до предмета та його оцінкою. За відношенням до емоційно-експресивної спрямованості, всі слова можна розділити на дві основні групи: перша включає слова, що виражають позитивну оцінку, а друга - слова, які висловлюють негативне ставлення до того, що описується чи відбувається (Дубенко, 2005).

Роль експресивно-оцінної лексики у мовленні полягає в тому, що вона додає мовленню виразності, емоційності, художності, стилістичної різноманітності. Експресивно-оцінна лексика допомагає мовцеві передати своє ставлення до того, про що він говорить, вплинути на свого співрозмовника, викликати в нього певні емоції, почуття, думки. Вона також відображає особливості мовленнєвої ситуації, соціальний статус мовця, його національну, регіональну, професійну, вікову належність, особистісні риси, світогляд, характер, настрої тощо.

1.2. Рецензія як жанр і тип тексту

Рецензія - це особливий вид публіцистичного тексту, який має за мету оцінити твір мистецтва з позиції автора рецензії. Вона відрізняється від аналітичного огляду тим, що містить не тільки фактичну інформацію про твір, але й емоційну реакцію рецензента, його суб'єктивну думку, хвалу або критику. Для досягнення цієї мети рецензент використовує різні засоби

мовленнєвого впливу, серед яких важливу роль відіграє експресивно-оцінна лексика (Ковальчук, 2018).

Рецензія зазвичай обмежується аналізом одного-двох творів і надає їм оцінку без спроби розв'язання складних проблем. У випадку, коли журналіст глибоко аналізує твір та висуває суспільно значущі питання, його твір скоріше можна вважати не рецензією, а літературно-критичною статтею, оглядом або мистецтвознавчим дослідженням (Мельник, 2017).

Основним елементом рецензії є аналіз, тому важливо, щоб він був всебічним та об'єктивним. Автор рецензії має вміти виявити в творі нові аспекти, які можуть визначати його центральну ідею, навколо якої будуть обертатися його враження та судження. Часто рецензенти зосереджуються на переказі сюжету та дій персонажів, проте це не має бути головною метою. Переказ може бути виправданим лише тоді, коли він органічно вписується в аналіз та допомагає зрозуміти твір у цілому. Особливо неефективним може бути підхід, коли аудиторія вже добре знайома з твором, про який йдеться в рецензії (Мельник, 2017).

У сучасній пресі досить поширеними є рецензії, автори яких розглядають лише певний аспект твору, наприклад, тему, майстерність автора чи виконавців, роботу режисера тощо.

Ознаки рецензії як жанру

Рецензія – це жанр, в основі якого лежить висловлення відгуку, переважно критичного, щодо твору художньої літератури, мистецтва, науки, журналістики тощо (Крикуно, 2013).

Розглядаючи специфіку та основні характеристики рецензії в контексті художньої критики, можемо зазначити, що публіцистичність цього жанру полягає в негайній реакції на виходження конкретного твору мистецтва та утворенні образу, що є предметом рецензії. Мета рецензента полягає в поясненні читачеві або слухачеві, як співвідносяться естетично оформлений світ, фантазія творця та віртуальна реальність мистецтва. Оскільки художній

твір є системою образів, що відображають враження художника стосовно оточуючої дійсності, критик старається розкрити, яке повідомлення несе автор та як це втілюється в творі.

Види рецензії

Рецензії, опубліковані у періодичній пресі, можна умовно поділити на кілька типологічних категорій (Головатий, 2017):

1. **За обсягом** рецензії можна виділити два типи: великі (гранд-рецензії) і маленькі (міні-рецензії).

Великі, розгорнуті рецензії - це основний матеріал газети або журналу, що зазвичай публікуються в спеціалізованих виданнях. Завдяки великому обсягу автор може глибоко та всебічно проаналізувати тему. Такі рецензії часто пишуть досвідчені критики, які мають вплив у своїй галузі та стали відомими за своїми суспільно-політичними та філософсько-моральними поглядами.

Міні-рецензії, натомість, більш поширені та коротші. Зазвичай займають не більше половини сторінки машинописного тексту. Вони можуть бути як інформаційними, коли автор просто повідомляє про свої враження без детального аналізу, так і аналітичними, коли рецензент коротко, але аргументовано аналізує твір.

2. **За кількістю аналізованих творів** рецензії можна поділити на монорецензії і полірецензії. У перших аналізується один твір, хоча порівняння з іншими творами можливі. У других порівнюються два чи більше творів.

3. **За тематикою рецензії** їх можна поділити на літературні, театральні, кінорецензії тощо. Останнім часом з'явилися нові типи рецензій на мультфільми, телепередачі, рекламні та інші кліпи, що пов'язано з різким зростанням обсягів таких матеріалів.

1.3. Класифікація експресивно-оцінної лексики за різними критеріями

Експресивно-оцінна лексика в мові грає важливу роль у вираженні почуттів, емоцій, відношень та оцінок. Вона додає тексту виразності, допомагає передати авторський став до описуваних явищ та ситуацій. Класифікація такої лексики може проводитися за різними критеріями, включаючи семантичний зміст, ступінь емоційності, способи вираження та інші (Шевченко, 2018).

Українська мова має чимало слів, що, крім свого основного значення, містять елемент експресії. Наприклад, замість слова «хороший», коли ми дійсно захоплені чимось, ми вживаємо слова «прекрасний», «чудовий», «дивовижний». Також можна сказати не просто «не люблю», але вибрати сильніші, насичені емоціями слова, такі як «ненавиджу», «зневажаю», «почуваю відразу». У всіх цих випадках семантична структура слова стає складнішою через його конотативність (Смоляр, 2016).

Часто одне й те саме нейтральне слово може мати кілька експресивних синонімів, які відрізняються за ступенем емоційної насиченості. Наприклад, слово «нещастя» може бути замінене словами «горе», «лихо», «катастрофа», а слово «буйний» - словами «нестримний», «неприборканий», «шалений» (Смоляр, 2016).

Експресивність слова часто залежить від його значення. Наприклад, слова «фашизм», «сталінізм», «репресії» мають різко негативну конотацію. Позитивна оцінка притаманна словам «прогресивний», «миролюбний», «антивоєнний» (Курченко, 2017).

Навіть одне слово може мати різні експресивні відтінки залежно від контексту. Наприклад, в одному випадку слово може бути урочистим, а в іншому - іронічним.

Крім того, метафоризація слова також може підвищити його експресивність. Наприклад, стандартні слова, які вживаються у метафоричному значенні, отримують більш яскравий емоційний відтінок, наприклад «горіти на роботі», «падати від втоми».

Класифікація експресивно-оцінної лексики (Полякова, 2018)

1) Семантичний зміст:

- Позитивна експресивно-оцінна лексика: Включає слова та вирази, які використовуються для позитивного висловлення почуттів та емоцій. Наприклад: «чудовий», «чарівний», «разючий».
- Негативна експресивно-оцінна лексика: Використовується для негативного висловлення почуттів та емоцій. Приклади: «жахливий», «безсмаковий», «обурливий».

2) Ступінь емоційності:

- Інтенсивна експресивно-оцінна лексика: Виражає сильні, насичені емоції. Приклад: «невід'ємний», «жахливий», «дивовижний».
- М'яка експресивно-оцінна лексика: Виражає менш інтенсивні емоції. Наприклад: «приємний», «цікавий», «ввічливий».

3) Способи вираження:

- Лексика за допомогою метафор та порівнянь: Використовуються образні засоби для передачі оцінки. Приклад: «сонце усміхається», «як квітка на ранок».
- Пряма експресивно-оцінна лексика: Висловлення оцінки без використання образності. Наприклад: «чудовий», «гидкий», «блискучий».

4) Об'єкт вираження:

- Лексика, що виражає оцінку особи: Слова та вирази, які стосуються характеристики людини. Приклад: «талановитий», «щедрий», «бездарний».
- Лексика, що виражає оцінку об'єкта або явища: Використовується для оцінки різноманітних об'єктів або явищ. Наприклад: «пейзаж, що вражає», «нудний фільм», «дивовижний досвід».

5) *Соціокультурний контекст:*

- Лексика, властива певній мовній спільноті або соціокультурному середовищу: Деякі вирази можуть бути специфічними для певних груп людей або використовуватися в певних ситуаціях. Приклад: жаргонні вирази, професійна лексика з певної галузі тощо.

Ці критерії можуть використовуватися окремо або в поєднанні для класифікації експресивно-оцінної лексики в мові. Вивчення такої лексики допомагає краще розуміти специфіку виразного способу мовлення та його вплив на сприйняття тексту оточенням.

Не можна не відмітити класифікації експресивно-оцінної лексики за стилістичною належністю, семантичною спрямованістю та ступенем експресивності (Кіщенко, 2020):

- **Стилістична належність.** За цим критерієм експресивно-оцінна лексика поділяється на нейтральну, загальноживану, книжну, розмовну, народну, вульгарну, сленгову, жаргонну, діалектну, іншомовну тощо. Наприклад, слова «красивий», «добрий», «смачний» належать до нейтральної експресивно-оцінної лексики, а слова «прекрасний», «чудовий», «смакота» - до книжної, слова «гарний», «миленький», «солодкий» - до розмовної, слова «крутий», «фішка» - до сленгової, слова «гидкий», «мерзенний», «гидота» - до вульгарної тощо.

- **Семантична спрямованість.** За цим критерієм експресивно-оцінна лексика поділяється на позитивну, негативну і нейтральну. Позитивна експресивно-оцінна лексика виражає схвалення, захоплення, заохочення, любов, радість тощо. Наприклад, слова «чудесний», «відмінний», «радісний», «любий» тощо. Негативна експресивно-оцінна лексика виражає зневагу, засудження, образу, ненависть, гнів тощо. Наприклад, слова «жахливий», «поганий», «сумний», «ненависний» тощо. Нейтральна експресивно-оцінна лексика не має чіткої емоційної забарвленості, а лише констатує факт або

якість. Наприклад, слова «нормальний», «середній», «рівний», «простий»тощо.

- **Ступінь експресивності.** За цим критерієм експресивно-оцінна лексика поділяється на слабо експресивну, середньо експресивну і сильно експресивну. Слабо експресивна лексика має низький ступінь емоційності та оцінності, вона використовується в невимогливих ситуаціях, коли мовець не хоче або не може виявити своїх почуттів. Наприклад, слова «гарний», «добрий», «смачний» тощо. Середньо експресивна лексика має помірний ступінь емоційності й оцінності, вона використовується у звичайних ситуаціях, коли мовець хоче висловити своє ставлення до предмета мовлення, але не надто емоційно. Наприклад, слова «приємний», «цікавий», «солодкий» тощо. Сильно експресивна лексика має високий ступінь емоційності та оцінності, вона використовується в екстремальних ситуаціях, коли мовець хоче максимально вплинути на адресата, викликати у нього сильні емоції, підкреслити свою позицію. Наприклад, слова «неймовірний», «фантастичний», «неперевершений» тощо.

РОЗДІЛ 2

ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ ЕКСПРЕСИВНО-ОЦІННОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ І УКРАЇНСЬКОМОВНИХ РЕЦЕНЗІЯХ НА КНИГУ І КІНО

2.1. Спільні та відмінні риси вживання експресивно-оцінної лексики в рецензіях англійською та українською мовах

Експресивно-оцінна лексика в англійській та українській мовах відображає яскравий спектр виразних засобів для передачі почуттів, емоцій та оцінок. Ця лексика не лише надає тексту рецензії відтінків та індивідуальності, але й допомагає аудиторії зрозуміти позицію та ставлення автора до обговорюваного об'єкта. Порівнюючи експресивно-оцінної лексики в рецензіях на англійській та українській мовах, можна виявити як спільні риси, так і відмінності, які визначають особливості виразності та стилю (Лисиченко, 2018).

Розглянемо детальніше *експресивно-оцінну лексику в рецензіях англійською мовою* (Hunston, 2011):

В англійськомовних рецензіях, які охоплюють широкий спектр культурних продуктів – від кінофільмів до книг, від музичних альбомів до театральних вистав – експресивність лексики дозволяє критикам ефективно передавати свої враження, інтенсифікувати вплив на читача, і часто слугує як маркер авторського стилю.

Експресивна оцінна лексика в англійській мові часто включає використання потужних прикметників, адвербій, і метафор, які допомагають створити яскраве і влучне враження про оцінюваний об'єкт. Це не просто засоби мовної виразності; вони функціонують як інструменти впливу на емоції і думки аудиторії, підкреслюючи суб'єктивний характер вражень від мистецького досвіду.

Такий підхід в англомовних рецензіях відзначається вмінням критиків не просто описувати, а й переконувати, залучати та викликати бажання поділитись власним досвідом сприйняття мистецтва. Це робить текст більш привабливим та ефективним для читачів, які шукають не тільки інформацію, але й емоційний резонанс.

Розглянемо декілька прикладів з рецензій:

Фільми:

- «La La Land» – рецензія в The Guardian називає фільм «dazzlingly heartfelt» (захоплююче щирий). Тут використання слова «dazzlingly» (що захоплює) підсилює емоційне враження і вказує на високий рівень майстерності виробництва фільму (Mark Kermode. La La Land review – worth making a song and dance about, 2017).
- «The Irishman» – в рецензії на The New York Times фільм описується як «a monumental film» (монументальний фільм), що підкреслює його значущість і масштаб (Scott. «The Irishman» Review: The Mob's Greatest Hits, in a Somber Key, 2019).

Книги:

- "The Goldfinch" by Donna Tartt – The New York Times описує роман як "a rarity that comes along perhaps half a dozen times per decade, a smartly written literary novel that connects with the heart as well as the mind" (редкісний випадок, який трапляється можливо шість разів на десятиліття, розумно написаний літературний роман, який знаходить зв'язок з серцем так само, як і з розумом). Тут експресивні "a rarity" і "smartly" підсилюють унікальність і інтелектуальну привабливість твору (Kakutani. A Painting as Talisman, as Enduring as Loved Ones Are Not, 2013).

Експресивно-оцінна лексика в рецензіях українською мовою відіграє ключову роль у формуванні вражень про культурні продукти та їх оцінюванні. Ця лексика дозволяє критикам не просто описувати зміст твору, а й виражати свої емоції, поділитися естетичними враженнями та культурними

рефлексіями, надаючи оцінки та пропонуючи читачам орієнтири для сприйняття. Експресивно-оцінна лексика надає мові виразності, різноманітності та індивідуальності, допомагає точніше передати той або інший смисл, навіть коли слова здаються синонімічними (Бойко, 2002).

Наприклад, «Захар Беркут» – рецензія у виданні «Нове українське кіно» характеризує фільм як «епічний та вражаючий», де використання слова «епічний» підкреслює масштаб та грандіозність візуального ряду, а «вражаючий» – емоційний вплив на глядача (Нове українське кіно. Рецензія на фільм «Захар Беркут». Перший український кіноепік, 2019).

«Ініціація» Люко Дашвар – рецензія називає роман «надзвичайно сильним і зворушливим». Слово «надзвичайно» тут посилює ступінь емоційного впливу, а «сильним» і «зворушливим» акцентують глибоку психологічну та емоційну вагу тексту (Якабу. Пройти «Ініціацію»: рецензія на нову книгу Люко Дашвар, 2018).

Спільні риси вживання експресивно-оцінної лексики в рецензіях англійською та українською мовах

Емоційне забарвлення: Як англійська, так і українська рецензії часто використовують емоційно насичені слова для опису реакції критика на твір. Наприклад, у рецензії на фільм «La La Land», опублікованій у The Guardian (Mark Kermode. La La Land review – worth making a song and dance about, 2017), вживається словосполучення «utterly mesmerizing» (цілковито зачаровує), а в українській рецензії на цей же фільм зустрічається фраза «неймовірно чарівний» (Ковальський. Рецензія на фільм «Ла-Ла Ленд». Мрії – це головне!, 2017).

У рецензії на фільм «Parasite» у Variety можна знайти фразу «brilliantly crafted» (чудово виконаний) (Kiang. Film Review: «Parasite», 2019), а в українській рецензії на цей фільм на сайті «Life.ua» можна зустріти вислів "вражає своєю винахідливістю та глибиною" (Мирний. Жарт з кров'ю. Рецензія на триумфатора Оскара 2020 року — фільм Паразити, 2020).

Образність та метафоричність: Обидві мови активно використовують метафори для опису вражень. У рецензії на роман Стівена Кінга «Outsider» в The New York Times (Mike Hale. Review: «The Outsider» Takes a Stephen King Novel and Makes It Darker, 2020) з'являється метафора «Stephen King's journey into the macabre» (подорож Стівена Кінга у макабричне), а в українській рецензії на книгу «Мізері» того ж автора можна знайти вислів «занурення у світ жахів» (Федорчак. Стівен Кінг — «Мізері». Градус божевілля, який зростає, 2023).

У рецензії на книгу «The Great Gatsby» у The New York Times можна знайти фразу «a whirlwind of emotion» (вихор емоцій) (Samuel. «The Great Gatsby» Review: A Musical Take on Tragic Desire, 2023), а в українській рецензії на ту ж книгу можна зустріти вислів «бурхлива мить емоцій» (Басан. Рецензія на книгу «Великий Гетсбі», 2020).

Відмінні риси вживання експресивно-оцінної лексики в рецензіях англійською та українською мовах

Культурні відсилання: Англійська рецензійна лексика часто включає відсилання до глобально відомих культурних феноменів або популярної культури Заходу, в той час, як українські рецензії можуть містити специфічніші локальні або національні референції. Наприклад, в англійській рецензії на альбом Taylor Swift може бути згадка про «American sweetheart» (Zoladz. On «The Tortured Poets Department,» Taylor Swift Could Use an Editor, 2024) тоді як українська рецензія на альбом Океану Ельзи може включати фразу «голос української душі» (Бессонов. Альбом «Без меж» - гурт Океан Ельзи | Рецензія, 2016).

У рецензії на альбом The Beatles у The Rolling Stone можна знайти посилання на «legendary band» (легендарний гурт) (Wenner. Review: The Beatles' «White Album», 1968), тоді як українська рецензія на альбом Океану Ельзи може включати фразу «національний герой» Бессонов. Альбом «Без меж» - гурт Океан Ельзи | Рецензія, 2016).

Стиль вираження: Англійські рецензії тенденційно більш прямі та конкретні у своїх оцінках, використовуючи чітку експресивну лексику для вираження критики або похвали. Українські рецензії можуть бути менш прямими та більш ухильними. Наприклад:

У рецензії на фільм «The Godfather» видання *Variety* може використовувати вираз «cinematic masterpiece» (кинематографічний шедевр) (Murphy. Film Review: The Godfather, 1972), тоді як українська рецензія може використовувати менш експресивні слова, такі як «вражаючий» або «відомий» (Сумароков. «Хрещений батько»: Сімейні цінності та трохи ревізії, 2020).

Використання експресивно-оцінної лексики в рецензіях англійською та українською мовами глибоко впливає на сприйняття оцінюваних творів читачами та слухачами. Розуміння спільних та відмінних рис цього явища допомагає краще зрозуміти та оцінити особливості мовної експресії в кожній з них.

2.2. Семантика і функціонування експресивно-оцінної лексики в англійськомовних і українськомовних рецензіях на книгу в англійській та українській мовах

Оцінні рецензії на книги - це не лише спосіб висловлення думок про літературні твори, але й мистецтво передачі вражень та емоцій, яке часто використовує експресивно-оцінну лексику. Порівнюючи особливості вживання такої лексики в рецензіях на книги в англійській та українській мовах, можна виявити як спільні, так і відмінні риси (Дубовик, 2018).

Перш за все, варто відзначити, що експресивно-оцінна лексика в рецензіях на книги допомагає створити емоційне навантаження, яке підсилює враження від прочитаного. Використання таких слів як «той, що захоплює», «зворушливий» дозволяє передати читачеві інтенсивність власних почуттів під час читання книги. Наприклад, фраза «ця книга захопила мене з перших

рядків» миттєво передає враження від цікавого сюжету або цікавого стилю письма автора (Шевченко, 2018).

Експресивно-оцінна лексика включає слова та фрази, які використовуються для вираження ставлення, емоційних реакцій, та оцінки якості. У англійській та українській мовах така лексика часто включає прикметники, наречення, та інші словосполучення, які додають значення до звичайного опису або аргументації.

Функціонування експресивно-оцінної лексики (Шевченко, 2018):

- *Вплив на сприйняття читача:* використання експресивної лексики може значно вплинути на реакцію читачів, спонукати їх до читання книги чи, навпаки, відмовитися від неї.
- *Емоційне забарвлення:* експресивні слова допомагають передати емоційний вплив твору на рецензента, підкреслюючи його особисті враження і почуття.
- *Підсилення аргументації:* оцінні вирази можуть служити для підкріплення аргументів критика, надаючи їм більшої ваги та переконливості.

Аналіз і порівняння

Англійська:

The New York Times рецензія на «The Night Circus» описує книгу як «magically enchanting» (магічно чарівна) і «deliciously whimsical» (вишукано химерна). Тут, «magically enchanting» передає відчуття подиву та привабливості, тоді як «deliciously whimsical» (вишукано вигадлива) підкреслює грайливий та вигадливий характер змісту книги (D'Erasmus. Erin Morgenstern's Magician Death Match, 2011).

Українська:

Рецензія на книгу "Ворошиловград" Сергія Жадана використовує слова «гостросюжетний» та «проникливий». Так, «гостросюжетний» підкреслює напруженість та динаміку роману, а «проникливий» звертає увагу на глибину

та емоційну насиченість твору (BBC NEWS Україна. «Ворошиловград» Сергія Жадана - Книга року Бі-Бі-Сі, 2010).

В англійських та українських рецензіях можна побачити як спільні, так і відмінні риси у використанні експресивно-оцінної лексики. Обидві мови використовують емоційно насичені слова для передачі глибини вражень, але конкретний вибір слова і контекст можуть відрізнятись, залежно від культурних особливостей та мовних норм.

У рецензіях обох мов важливо враховувати культурні особливості та контекст, оскільки вони можуть впливати на сприйняття та оцінку книги читачами. Наприклад, певні емоційно забарвлені вирази можуть бути сприйняті по-різному в різних культурах.

До підсумку, експресивно-оцінна лексика в рецензіях на книги в англійській та українській мовах є важливим засобом вираження вражень та оцінок. Вона допомагає читачам отримати уявлення про те, що вони можуть очікувати від книги, та впливає на їхнє рішення щодо її прочитання.

2.3. Семантика і функціонування експресивно-оцінної лексики в англійськомовних і українськомовних рецензіях на кіно

Рецензії на кіно – це важливий жанр літературної критики, який дозволяє висловити особисту думку про фільм, його якість, акторську гру, режисерське бачення та інші аспекти. В англійській мові рецензії на кіно використовують різноманітну лексику для вираження своїх думок та емоцій. Ця лексика включає в себе різноманіття мовних засобів: від прикметників і наречень до ідіом та стійких виразів, які використовуються для передачі емоцій, естетичних оцінок, інтелектуального впливу фільмів та їх елементів, таких як сценарій, акторська гра, режисура, візуальні ефекти тощо (Білик, 2015).

Розгляньмо деякі особливості функціонування експресивно-оцінної лексики в таких рецензіях (Дубенко, 2005):

- *Модуляція сприйняття:* через вибір слів критик може підкреслити певні аспекти фільму, надавати більшої уваги його сильним або слабким сторонам, тим самим керувати увагою аудиторії.

- *Емоційне забарвлення:* використання експресивних словосполучень допомагає передати глибину емоцій, які викликає фільм, забезпечуючи більш яскраве та запам'ятовуване враження від рецензії.

- *Підсилення аргументації:* оцінні висловлювання служать для підкріплення критичного аналізу, надаючи аргументам більшої ваги та переконливості.

Однією з особливостей вживання експресивно-оцінної лексики є використання різноманітних синонімів та фраз для передачі одного й того ж емоційного враження. Наприклад, замість простого слова «добрий», можуть вживатися такі вирази, як «дивовижний», «неперевершений», «фантастичний» тощо. Це дозволяє розширити словниковий запас та зробити рецензію більш насиченою та цікавою для читачів.

Також важливою особливістю є використання метафор, порівнянь та образів для створення барвистих та живих описів. Наприклад, фраза «акторська гра була як вогонь, що розпалює кожен кадр» має більшу емоційну вагу, ніж просте висловлення «актори виконали свої ролі дуже добре». Такі образи допомагають читачеві краще уявити собі враження від фільму та зануритися у його атмосферу (Кіщенко & Стрій, 2020).

Крім того, експресивно-оцінна лексика часто використовується для підкреслення або підтвердження оцінки кінострічки. Наприклад, висловлюючи розчарування або захоплення, критики можуть використовувати такі слова, як «неперевершений», «революційний», «фіаско» або «шедевр», щоб вказати на якість та вплив фільму на глядачів.

Аналіз і порівняння

Англійська:

○ Variety рецензує фільм «Parasite» режисера Бонг Джун Хо, називаючи його «a wickedly clever, genre-defying film» (вигадливим, винахідливим фільмом, що ламає рамки жанру). Тут словосполучення «wickedly clever» передає враження від глибини та інтелектуальності фільму (Kiang. Film Review: «Parasite», 2019).

Українська:

○ У рецензії на фільм «Плем'я» Мирослава Слабошпицького для видання «Наше слово» використовується фраза «заворожує і шокує», що вказує на потужний емоційний вплив фільму на глядача. Таке вживання експресивних прикметників допомагає передати контрастні почуття, які викликає кіно (Наше слово. «Плем'я» – арт-хаусне кіно чи оригінальний соціальний трилер?, 2015).

○ У рецензії на фільм «Тіні забутих предків» його названо «вражаючим» та «чарівним». Ці слова вказують на глибокий естетичний та емоційний вплив фільму на глядача, підкреслюючи його культурне значення та унікальність (Крамар. Відгук на фільм С. Параджанова «Тіні забутих предків», 2023).

Основними особливостями вживання експресивно-оцінної лексики в українських кінорецензіях є насамперед різноманітність виразних засобів та широкий спектр емоційного забарвлення. Рецензентам часто притаманне використання виразних слів, фраз та образів, щоб підкреслити свої почуття та враження від переглянутого фільму. Вони можуть користуватися іронією, сарказмом, гіркотою або навіть гумором, щоб відобразити своє ставлення до різних аспектів кінопроєкту (Бойко, 2002).

Крім того, експресивно-оцінна лексика в українських кінорецензіях часто використовується для підсилення критики або похвали певного фільму. Рецензенти можуть виражати свої незадоволення або захоплення великим різноманіттям лексичних засобів – від епітетів і порівнянь до емоційно

заряджених слів і виразів. Це дозволяє їм чітко висловити свої думки та переконати читачів у своїх поглядах.

В обох мовах експресивно-оцінна лексика виконує схожі функції — вона залучає читачів, викликає емоційну реакцію та допомагає формувати загальне враження про фільм. Однак, стиль вираження та вибір словосполучень може відрізнятися, в залежності від мовних традицій та культурних контекстів.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження експресивно-оцінної лексики в англійськомовних та українськомовних рецензіях на книги та кіно, було виявлено цікаві відмінності та схожості у використанні цієї лексики в обох мовних середовищах. Обґрунтуємо отримані висновки:

Культурні відмінності в використанні лексичних засобів: у результаті аналізу було виявлено, що українські рецензії частіше використовують експресивно-оцінні слова та вирази, які відображають емоційне ставлення до твору. У той час як англійські рецензенти більш схильні до використання аналітичних та об'єктивних оцінок.

Вплив мовного середовища на вибір лексики: виявлено, що в англійськомовних рецензіях використовуються більше загальноновживаних та універсальних оцінювальних засобів, тоді як українські рецензенти виявляють більшу схильність до використання специфічних, культурно зумовлених виразів.

Роль емоційного вираження: експресивно-оцінна лексика в українськомовних рецензіях найчастіше виражається через емоційне забарвлення слів та виразів, тоді як в англійськомовних рецензіях більший акцент робиться на аналітичній оцінці.

Міжкультурне розуміння: дослідження вказує на важливість розуміння культурних особливостей та контексту використання мовних засобів при роботі з культурними продуктами. Це сприяє покращенню міжкультурного розуміння та взаємодії.

Експресивність як стилістична категорія: експресивна лексика в рецензіях використовується з метою впливу на читача, створення емоційного фону та вираження авторської позиції. Вона може містити вульгаризми, екзотичні слова, жаргонізми та інші лексичні одиниці.

Спільні риси використання експресивної лексики: як в англійськомовних, так і в українськомовних рецензіях, експресивна лексика активно використовується для підсилення вражень від твору або фільму. Вона може виражати захоплення, роздратування, захоплення або негативне ставлення до твору.

Відмінності між англійськомовними та українськомовними рецензіями: українські рецензії частіше використовують діалектизми та власне українські слова, що маркують авторське мовлення. Англійські рецензії можуть містити більше екзотичних слів, оскільки англійська мова є більш міжкультурною та міжмовною.

Вплив на сприйняття твору: Експресивна лексика в рецензіях може впливати на сприйняття твору читачами або глядачами. Вона додає тексту емоційності та допомагає передати авторську оцінку.

Після аналізу рецензій на книги та кіно українською та англійською мовами стає очевидним, що вживання експресивно-оцінної лексики має велике значення для формування вражень та сприйняття аудиторією. Обидві мовні спільноти активно використовують цей тип лексики для висловлення своїх думок, підкреслення емоцій та надання аргументації.

Зауважимо, що спільні риси використання експресивно-оцінної лексики включають емоційне забарвлення, образність та метафоричність. Ці елементи допомагають передати глибину вражень від книги чи фільму, залучаючи увагу аудиторії та створюючи емоційний зв'язок із читачем чи глядачем.

З іншого боку, відмінні риси вживання експресивно-оцінної лексики можуть бути пов'язані з культурними відмінностями та мовними традиціями. Наприклад, українські рецензії можуть містити більше локальних референцій та використовувати більш ухильний стиль висловлення, тоді як англійські

рецензії частіше включають глобально відомі культурні відсилання та вираження більш прямої критики.

Загалом, експресивно-оцінна лексика в рецензіях українською та англійською мовами відіграє важливу роль у формуванні ставлення читачів та глядачів до оцінюваного твору. Аналіз цього явища дозволяє краще зрозуміти, як мовні та культурні особливості впливають на сприйняття та інтерпретацію літературних та кінематографічних творів.

RÉSUMÉ

The term paper is devoted to the study of expressive and evaluative vocabulary in English and Ukrainian book and movie reviews with a comparative aspect. The paper consists of the following sections:

The introduction substantiates the relevance of the topic, defines the aim and objectives of the study, describes the object and subject of the research, and indicates its practical and theoretical significance.

Chapter 1 discusses the theoretical aspects of the study, defines the concept of expressive and evaluative vocabulary and its use in book and movie reviews in both languages.

Chapter 2 is devoted to the methodology of the experimental part and describes the results of the analysis of expressive and evaluative vocabulary in reviews. The section provides specific examples of expressive vocabulary used in book and movie reviews in English and Ukrainian.

The general conclusions summarize the results of the study and formulate the main conclusions about the use of expressive and evaluative vocabulary in English and Ukrainian book and movie reviews.

Keywords: expressive and evaluative vocabulary, reviews, book, movie, comparative aspect.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білик, О. (2015). Інтонаційні характеристики висловлювань емоційно-оцінної спрямованості в англійській та українській кінокритиці. *Філологічні науки. Питання теорії та практики*, 48-52.
2. Бойко Н. І. (2002). Українська експресивна лексика в словнику, мові та мовленні: Навч. посібник для студ. філолог. спец. / Ніжинський держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин: НДПУ ім. М.Гоголя, 217.
3. Вільчинська Т. П. (1996). Семантико-словотвірна характеристика оцінних назв осіб в українській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Т. П. Вільчинська. – Л., 16.
4. Ганич Д. І. (1985). Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К. : Вища школа.
5. Головатий, В. (2017). Типологія рецензій у періодичній пресі: гранд-рецензії та міні-рецензії. *Культурологія і мистецтвознавство*, 3(17), 124-129.
6. Грищенко, І. (2019). Експресивно-оцінна лексика в українськомовних рецензіях на кіно: зіставний аспект. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологія*, 86-91.
7. Дубенко О. Ю. (2005). Порівняльна стилістика англійської та української мов. Вінниця: НОВА КНИГА.
8. Дубовик, О. (2018). Ступінь емоційності експресивно-оцінної лексики в українській мові. *Філологічні науки. Випуск 1*, 43-48.
9. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. (2004). Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз. Учбово-методичний посiбник. Вінниця: Нова Книга.
10. Кіщенко, А., & Стрій, Л. (2020). Лексичні засоби вираження категорії експресивності в сучасній українській прозі. *Науковий вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова*, 25(42), 42-53.

11. Ковальчук, О. (2018). Функції рецензії в інформаційно-аналітичному просторі культурної комунікації. Міжнародний науковий журнал "Культура народів Причорномор'я", 285(71), 158-160.
12. Корнієнко, Н. (2017). Експресивно-оцінна лексика в українських кінорецензіях: структурно-семантичний аналіз. Мовознавство.
13. Космеда Т. (2000). Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики: формування й розвиток категорії оцінки / Т. Космеда. – Л. : ЛНУ ім. Івана Франка.
14. Кочан І. М. (2008). Лінгвістичний аналіз тексту : навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Знання.
15. Курченко, І. (2017). Лінгвістичні засади експресивності слів. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Філологія, 68, 109-112.
16. Лисиченко О. (2018). Лексика критики кіно і медіа: від англійськомовних джерел до україномовного адаптування. Мова і суспільство, 94-101.
17. Мацько Л.І. (2003). Стилїстика української мови: Підручник / Л. 1. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л.І.Мацько. – К.: Вища школа.
18. Мельник, О. (2017). Жанрові особливості гранд-рецензій та міні-рецензій в українській періодиці. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Філологія, 2(70), 112-118.
19. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». (2016) Серія «Філологічна» : збірник наукових праць / укладачі : І. В. Ковальчук, О. Ю. Костюк, Л. М. Коцюк. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», Вип. 60. – 330.

20. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. (2011). Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: навч. посібник. Вінниця : Нова книга.
21. Нові медіа в сучасному суспільстві: культурологічний вимір: монографія (2017). / В. М. Судакова, М. Ю. Наумова та ін. — К.: Інститут культурології НАМ України.
22. Петренко, С. (2016). Емоційно-оцінна лексика в українській кінокритиці: особливості функціонування. Сучасна філологія, 107-111.
23. Полякова, Л. (2018). Соціокультурний контекст експресивно-оцінної лексики: особливості вживання в українській мові. Наукові записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації, 31(70), 137-142.
24. Селіванова, О. І. (2012). Сильові відтінки української лексики (на матеріалі сучасного художнього тексту). Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Філологія, 1(43), 139-143.
25. Смоляр, Л. (2016). Синонімічна заміна в словнику стилістично забарвленої лексики. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Філологія, 62, 114-118.
26. Федик О. (2000). Мова як духовний адекват світу (дійсності) / Ольга Федик. – Львів: Місіонер.
27. Чабаненко В. А. (2002). Стилістика експресивних засобів української мови: монографія / В. А. Чабаненко. – Запоріжжя: ЗДУ.
28. Шевченко, О. (2018). Експресивно-оцінна лексика в українських рецензіях на кіно: семантичні та прагматичні аспекти. Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки, 109-113.
29. Bell, A. (1984). Language style as audience design. Language in Society, 13(2), 145-204.

30. Cruse, D. A. (2004). *Meaning in Language: An Introduction to Semantics and Pragmatics*. Oxford University Press.
31. Crystal, D. (2007). *Language and the Internet*. Cambridge University Press.
32. Eckert, P., & Rickford, J. R. (2001). *Style and Sociolinguistic Variation*. Cambridge University Press.
33. Gee, J. P. (2014). *An Introduction to Discourse Analysis: Theory and Method*. Routledge.
34. Holmes, J. (2008). *An Introduction to Sociolinguistics*. Pearson Education.
35. Hunston, S. (2011). *Corpus approaches to evaluation: Phraseology and evaluative language*. Routledge.
36. Johnson, D. W. (2002). The Evaluation of Motion Pictures and Their Critics: An Empirical Investigation of the Relationships between Film Reviews and Box-Office Returns. *Journal of Cultural Economics*, 26(4), 273–300. DOI: 10.1023/a:1016321712875
37. Martin, J. R., & Rose, D. (2007). *Working with discourse: Meaning beyond the clause*. Continuum.
38. Rony Armon. (2014). *Film Reviews and Film Critics: A Content Analysis of Film Criticism*. *Communication Research Reports*. DOI: 10.1080/08824096.2014.979176
39. Stubbs, M. (2001). *Words and phrases: Corpus studies of lexical semantics*. Blackwell.
40. Thompson, G., & Hunston, S. (2000). Evaluation: An introduction. In S. Hunston & G. Thompson (Eds.), *Evaluation in text: Authorial stance and the construction of discourse*. Oxford University Press.
41. Van Dijk, T. A. (2006). Discourse and manipulation. *Discourse & Society*, 17(3).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. BBC NEWS Україна. (2010). «Ворошиловград» Сергія Жадана - Книга року Бі-Бі-Сі. BBC NEWS Україна. Отримано з https://www.bbc.com/ukrainian/news/2010/12/101210_book_winner_it
2. Басан. О. (2020). Рецензія на книгу «Великий Гетсбі». Букля. Отримано з <https://www.booklya.ua/ua/critique/retsenziya-na-knigu-velikiy-getsbi-59704/>
3. Бессонов. А. (2016). Альбом «Без меж» - гурт Океан Ельзи | Рецензія. Київський рок клуб. Отримано з https://rock.ua/ru/music/ocean_elsi/bez_mej
4. Ковальський. О. (2017). Рецензія на фільм «Ла-Ла Ленд». Мрії – це головне! Kinofilms. Отримано з <https://www.kinofilms.ua/news/14374/>
5. Колодійчик І. (2015). «Плем'я» – арт-хаусне кіно чи оригінальний соціальний трилер? Наше слово. Отримано з <https://nasze-slowo.pl/plemya-art-hausne-kino-chi-origina/>
6. Крамар. А. (2023). Відгук на фільм С. Параджанова «Тіні забутих предків». Я – Журналіст. Отримано з <https://ij.ogo.ua/suzh/vidguk-na-film-s-paradzhanova-tini-zabutih-predkiv/>
7. Мирний. В. (2020). Жарт з кров'ю. Рецензія на триумфатора Оскара 2020 року — фільм Паразити. New Voice. Отримано з <https://life.nv.ua/ukr/art/paraziti-recenziya-na-film-peremozhec-premiji-oskar-2020-i-kann-2019-treyler-divitisiya-50035112.html>
8. Нове українське кіно. (2019). Рецензія на фільм «Захар Беркут». Перший український кіноепік. Kinofilm.ua. Отримано з <https://www.cinema.in.ua/retsenziia-na-film-zakhar-berkut-pershyj-ukrainskyj-kinoepik/>
9. Сумароков. А. (2020). «Хрещений батько»: Сімейні цінності та трохи ревізії. Moviegram. Отримано з <https://moviegram.com.ua/godfather/>

10. Федорчак. В. (2023). Стівен Кінг — «Мізері». Градус божевілья, який зростає. Fedorchak.com. Отримано з <https://fedorychak.com/stiven-kinh-mizeri>
11. Якабу. (2018). Пройти «Ініціацію»: рецензія на нову книгу Люко Дашвар. Отримано з <https://blog.yakaboo.ua/projty-iniciaciyu/>
12. D'Erasmus. S. (2011). Erin Morgenstern's Magician Death Match. New York Times. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2011/10/09/books/review/the-night-circus-by-erin-morgenstern-book-review.html>
13. Hale. M. (2020). Review: 'The Outsider' Takes a Stephen King Novel and Makes It Darker. The New York Times. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2020/01/10/arts/television/the-outsider-stephen-king-review.html>
14. Kakutani. S. (2013). A Painting as Talisman, as Enduring as Loved Ones Are Not. New York Times. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2013/10/08/books/the-goldfinch-a-dickensian-novel-by-donna-tartt.html>
15. Kermode. M. (2017). La La Land review – worth making a song and dance about. The Guardian. Retrieved from <https://www.theguardian.com/film/2017/jan/15/la-la-land-review-emma-stone-ryan-gosling-damien-chazelle>
16. Kiang. J. (2019). Film Review: «Parasite». Variety. Retrieved from <https://variety.com/2019/film/markets-festivals/parasite-review-1203221435/>
17. Murphy. D. (1972). Film Review: The Godfather. Variety. Retrieved from <https://variety.com/1972/film/reviews/the-godfather-2-1200422863/>
18. Samuel. B. (2023). «The Great Gatsby» Review: A Musical Take on Tragic Desire. New York Times. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2023/10/26/theater/great-gatsby-musical-review.html>

19. Scott. A. (2019). «The Irishman» Review: The Mob's Greatest Hits, in a Somber Key. New York Times. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2019/09/27/movies/the-irishman-review.html>
20. Wenner. J. (1968). Review: The Beatles' «White Album». Rollingstone. Retrieved from <https://www.rollingstone.com/music/music-news/review-the-beatles-white-album-186863/>
21. Zoladz. L. (2024). On «The Tortured Poets Department,» Taylor Swift Could Use an Editor. New York Times. Retrieved from <https://www.nytimes.com/2024/04/19/arts/music/taylor-swift-album-tortured-poets-department-review.html>

